

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ทบทวนคำอ่าน

ครูผู้สอน ครูชลภักดี คงกำเนิด

สังเกตทำทาง ทราบความรู้สึก

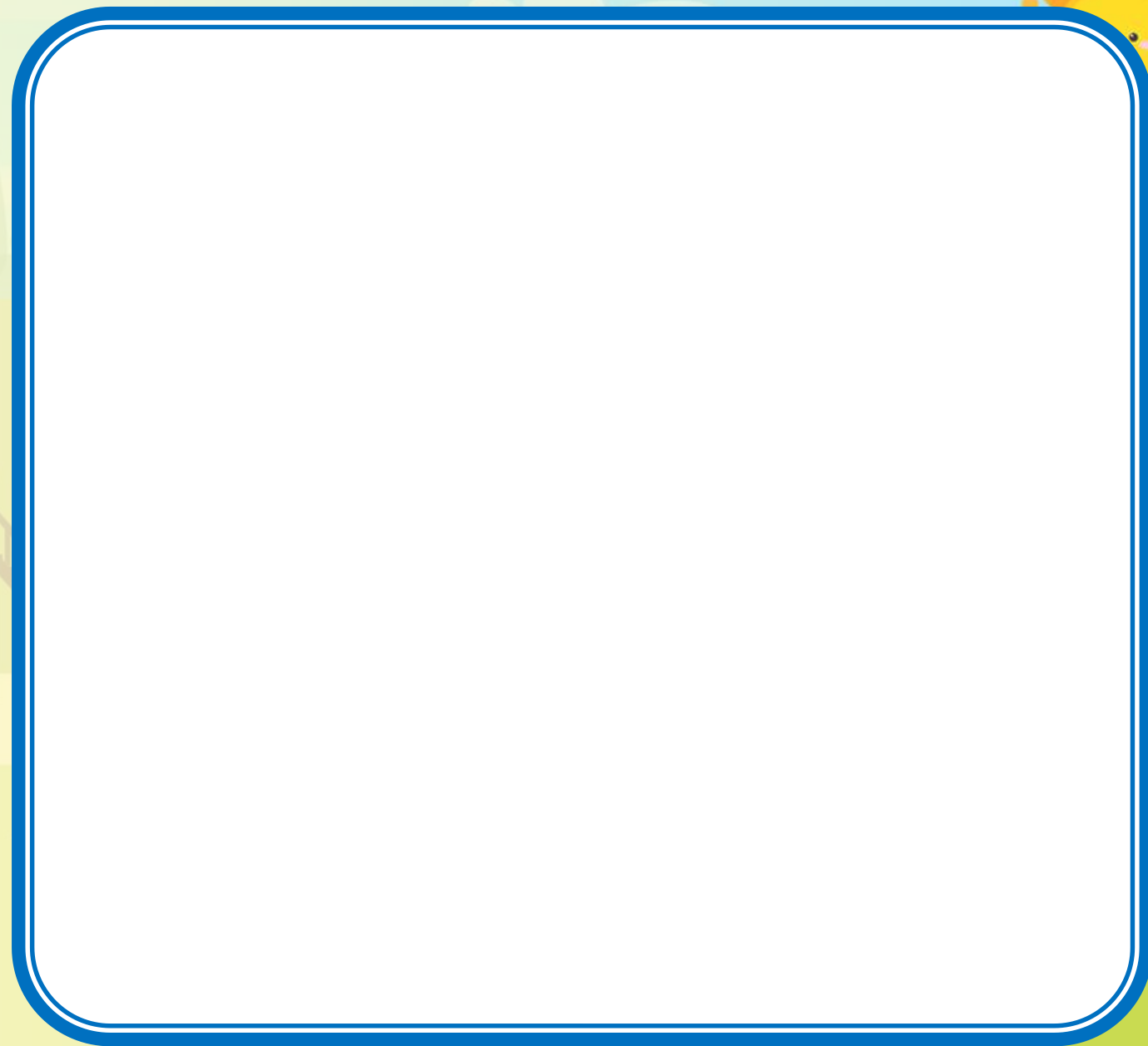
คำอธิบายการทำกิจกรรม

ให้ตัวแทนนักเรียนแสดงท่าทาง
เพื่อใบ้คำที่บอกอารมณ์และความรู้สึก
แล้วให้เพื่อน ๆ ทายให้ถูกต้อง

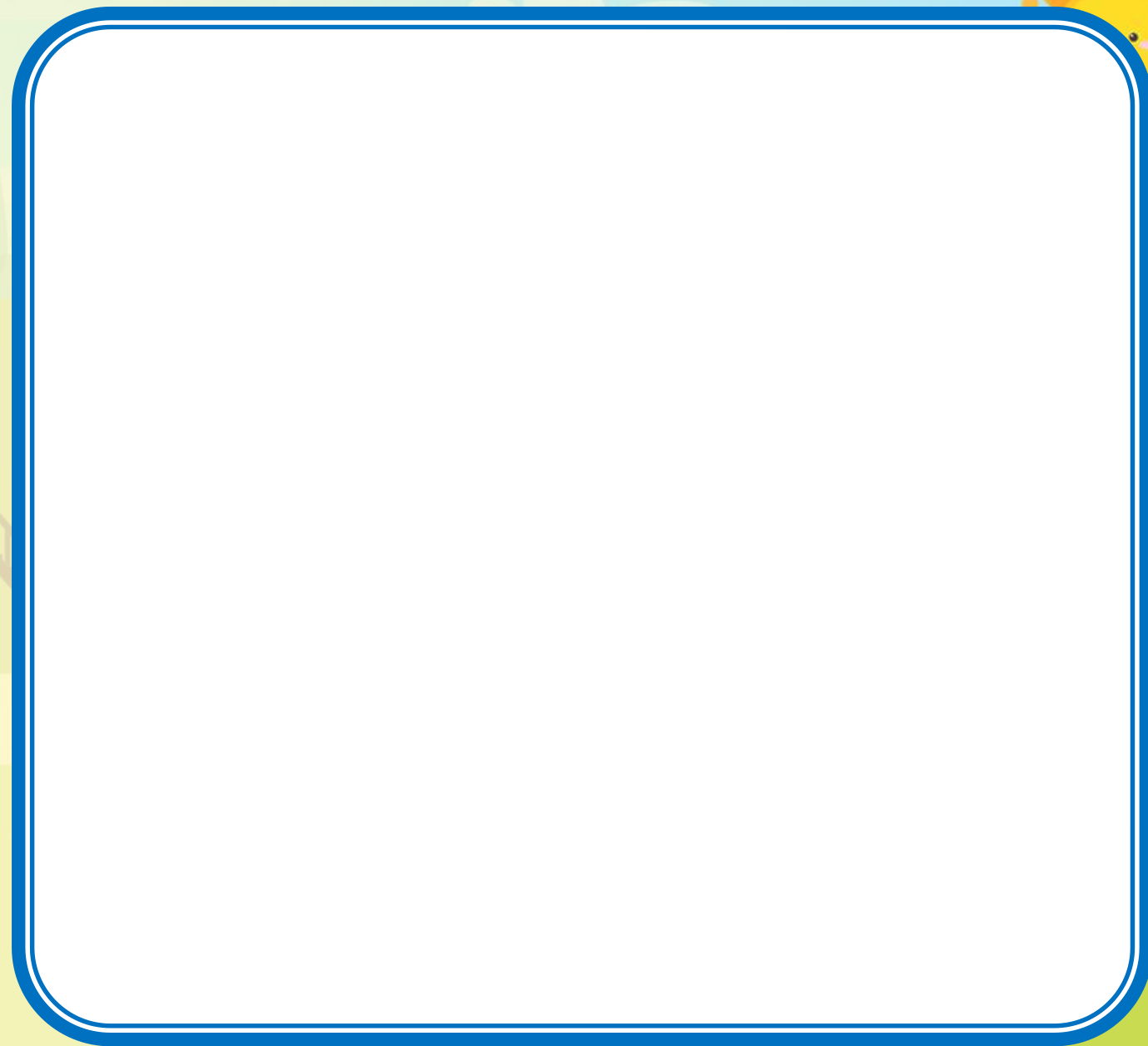
สื่อนำทางนี้
บอกความรู้สึก
อย่างไร

ดีใจ

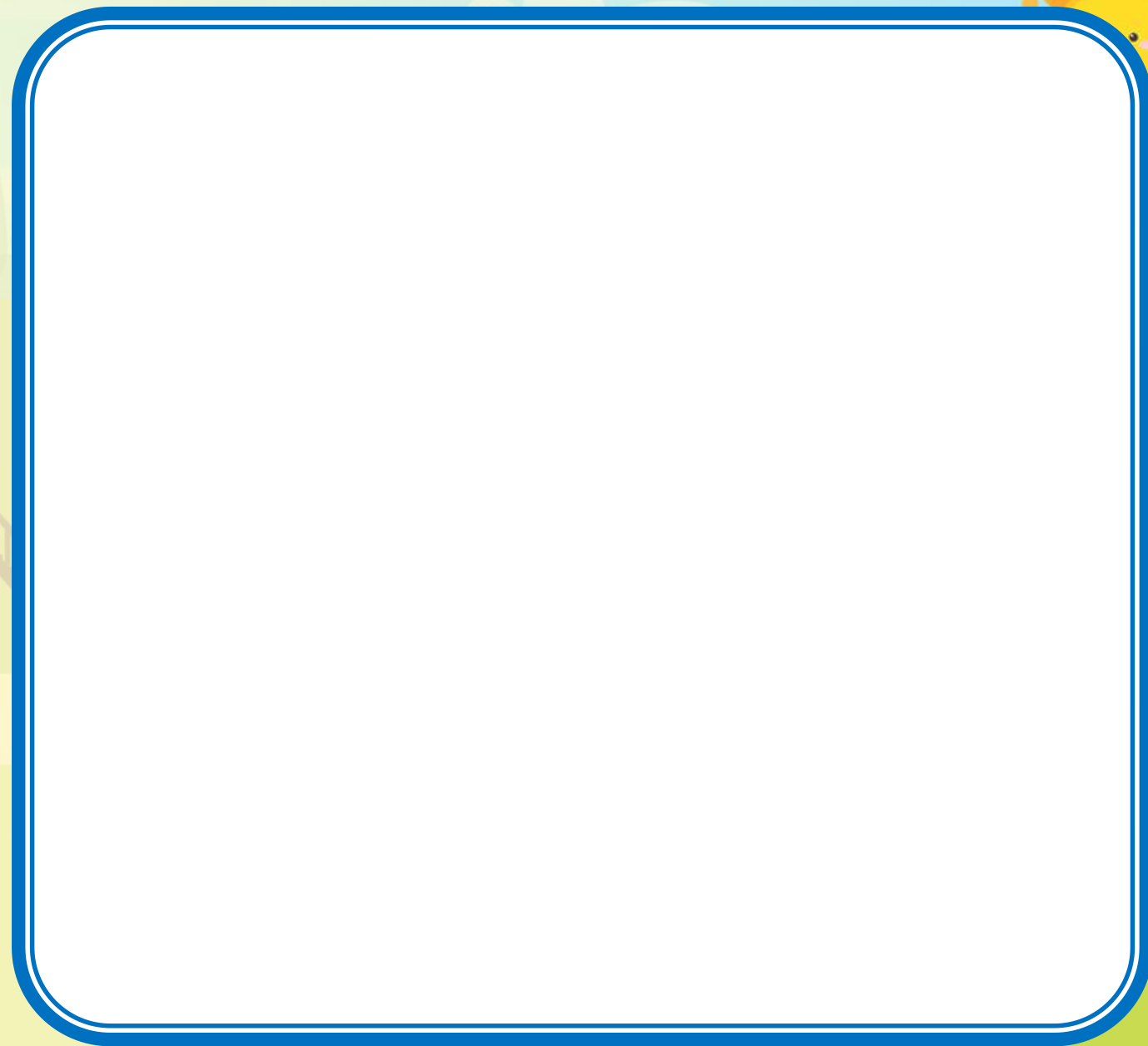
สื่อนำทางนี้
บอกความรู้สึก
อย่างไร

เสียใจ

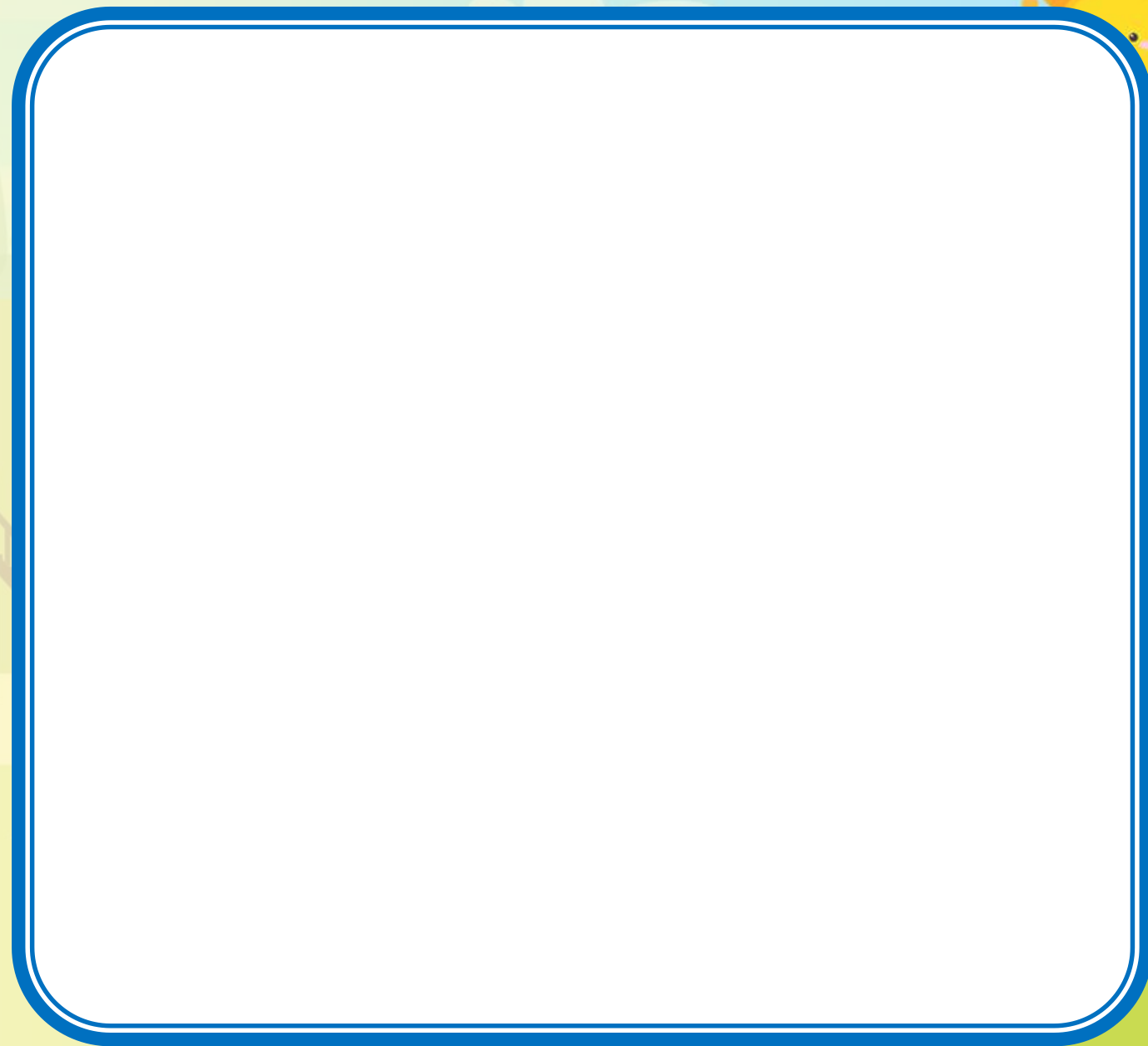
สื่อนำทางนี้
บอกความรู้สึก
อย่างไร

โกรธ

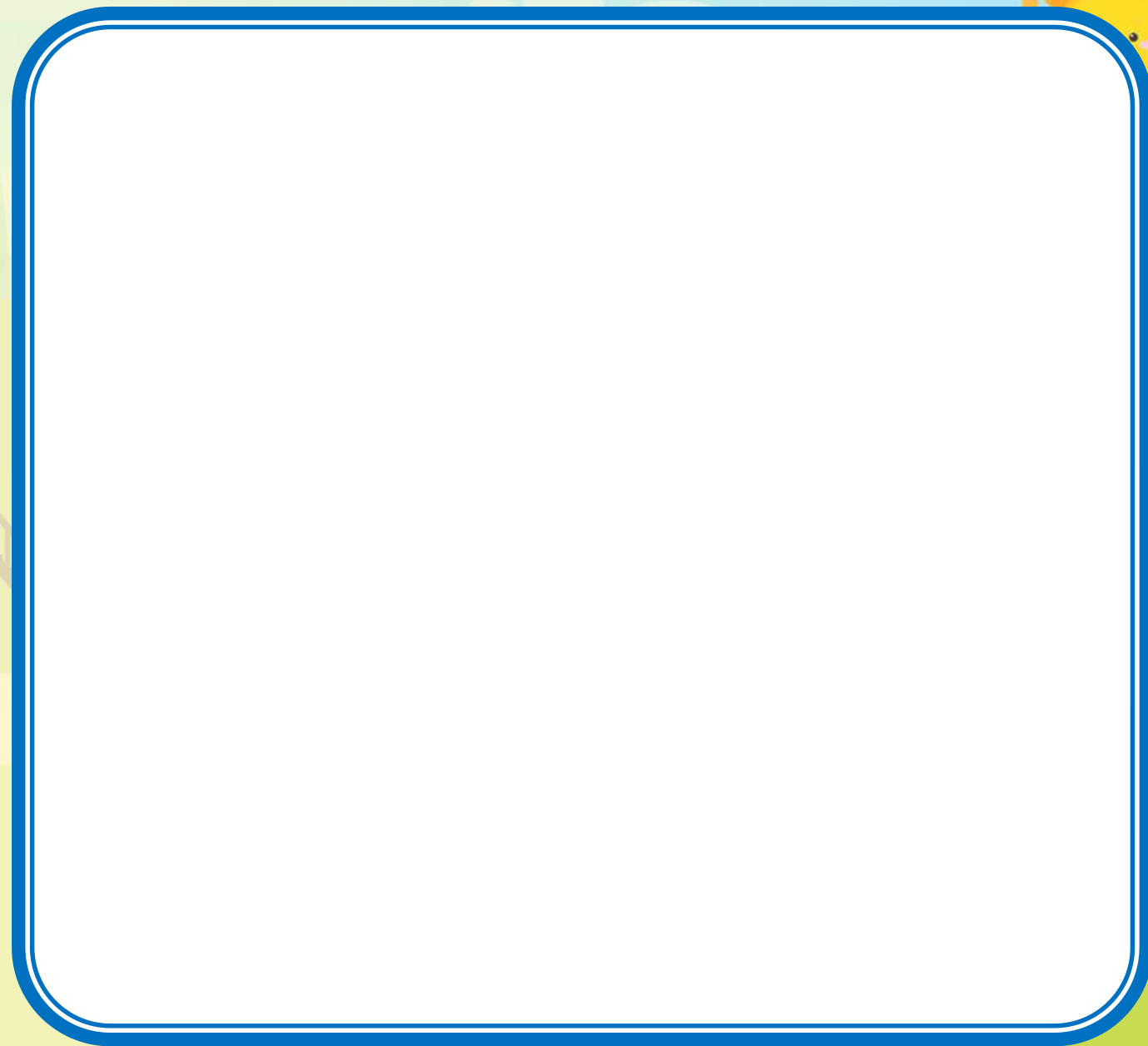
สีหน้าท่าทางนี้
บอกความรู้สึก
อย่างไร

เจ็บปวด

สื่อนำทางนี้
บอกความรู้สึก
อย่างไร

เศร้าใจ

คำถามกระตุ้นความคิด

นักเรียนคิดว่าอารมณ์และความรู้สึกต่าง ๆ นี้
สอดคล้องกับคำชนิดใดในภาษาไทย

คำอุทาน

คำอธิบายขยายความ

คำที่เปล่งออกมา เพื่อแสดงอารมณ์
และความรู้สึกต่าง ๆ เรียกว่า
“คำอุทาน”

ทบทวน

คำอ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอก ความหมายและลักษณะของคำอุทานได้

๒. วิเคราะห์ ความรู้ลึกและแต่งประโยคโดยใช้คำอุทานได้

๓. บอก ประโยชน์ของการเรียนรู้เรื่อง คำอุทาน ได้

ความหมายของคำอุทาน

คำอุทาน คือ คำที่เปล่งออกมาเพื่อแสดง
อารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ เช่น สะเทือนใจ ตกใจ
ดีใจ ประหลาดใจ สงสาร สงสัย เจ็บปวด
 เป็นต้น

สรุปเนื้อหาจาก : บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม ๓

ตำแหน่งของคำอุทาน

คำอุทาน มักปรากฏอยู่หน้าประโยค
ซึ่งในการเขียนจะมีเครื่องหมายอัศเจรีย์ (!)
กำกับอยู่ข้างหลังคำอุทานนั้น ๆ

สรุปเนื้อหาจาก : บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม ๓

ตำแหน่งของคำอุทาน

โธ่ ! เจ้าตูบไม่น่าตายเลย

ไชโย ! ในที่สุดก็ทำการบ้านเสร็จ

โอ้โฮ ! แต่งตัวสวยจัง

สรุปเนื้อหามาจาก : บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม ๓

คำอูทานลือสารอารมณ์

ความรู้สึก

วิเคราะห์คำอุทาน

ประโยค	ความรู้สึก
ไชโย ! ในที่สุดฉันก็ทำสำเร็จแล้ว	ดีใจ
โ๊ะโฮ ! ทำไมวันนี้แต่งตัวสวยจังเลย	ประหลาดใจ

วิเคราะห์คำอุทาน

ประโยค	ความรู้สึก
โธ่ ! ไม่น่าเกิดเหตุการณ์สลดเช่นนี้เลย	เสียใจ
โอ๊ย ! เจ็บนะครับคุณหมอ	เจ็บปวด

วิเคราะห์คำอุทาน

ประโยค	ความรู้สึก
พุทโธ ! สงสารจัง ชีวิตเขารันทดเช่นนี้	สงสาร
ทุเรศ ! พุดอะไรหยาบคายแบบนี้	ไม่พอใจ

วิเคราะห์คำอุทาน

ประโยค	ความรู้สึก
ว้าว ! ใครนำของขวัญมาวางไว้ให้นะ	ประหลาดใจ
เย่ ! ครอบครัวจะพาไปเที่ยวน้ำตก	ดีใจ

วิเคราะห์คำอุทาน

ประโยค	ความรู้สึก
ว้าย ! งูเข้าบ้าน หัวใจจะวาย	ตกใจ
เอ๊ะ ! ใครเปิดประตูห้องทิ้งไว้	สงสัย

วิเคราะห์คำอุทาน

ประโยค	ความรู้สึก
เฮอะ ! ฉันไม่สนใจคนอย่างเธอหรอก	ไม่พอใจ
อู๊ย ! อย่าไต่ลงห้วยมาแบบนี้สิ	ตกใจ

วิเคราะห์คำอุทาน

ประโยค	ความรู้สึก
ชีชะ ! เธอคนนี้เป็นอวดดี	โกรธ
อนิจจา ! สุนัขถูกรถชนตายคาที่	สงสาร

วิเคราะห์คำอุทาน

ประโยค	ความรู้สึก
เฮ้อ ! โล่งออกไปทำงานชิ้นนี้เสร็จแล้ว	โล่งใจ
เฮ้ย ! คุณทำงานดี ๆ หน้อยสิ	ไม่พอใจ

กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้

คำชี้แจงการทำใบงาน

ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๑๑ การแต่งประโยคโดยใช้คำอุทาน
ในการสื่อสารอารมณ์ จากเรื่อง “เตงโม เจ้ามดแดงจอมขี้เกียจ”

✦ และคัดเลือกคำอุทานจากเรื่องมา ๕ คำ แล้วแต่งประโยค

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

๑) แจกใบงานที่ ๑๑

เรื่อง แต่งประโยคโดยใช้คำอุทานในการสื่อสารอารมณ์

๒) สังเกตการทำงานของนักเรียน

๓) ประเมินการแต่งประโยคโดยใช้คำอุทาน

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

๑) ทำใบงานที่ ๑๑

เรื่อง แต่งประโยคโดยใช้คำอุทานในการสื่อสารอารมณ์

๒) เมื่อนักเรียนทำใบงานเสร็จแล้วให้ส่งที่ครูประจำชั้น/ครูประจำวิชาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

ใบงานที่ ๑๑

ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง การแต่งประโยคโดยใช้คำอุทานในการสื่อสารอารมณ์
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง ภาษาไทย ภาษาล้าน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ทบทวนคำอุทาน
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง “แดงโม เจ้ามดแดงจอมขี้เกียจ” และคัดเลือกคำอุทาน
จากเรื่องมา ๕ คำ แล้วแต่งประโยค

แดงโม เจ้ามดแดงจอมขี้เกียจ

ณ หนองน้ำกลางป่าใหญ่ เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์นานาชนิด และข้างหนองน้ำนั้นเป็นที่
อาศัยทำรังของมดแดงฝูงหนึ่งมานานแล้ว มดแดงฝูงนี้ มีการแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบทุกตัว
ทั้งออกหาอาหาร ดูแลรักษาอาณาจักร รวมทั้งการเฝ้าเวรยามป้องกันภัยต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดแก่
อาณาจักรมดแดง

“เจ้าแดงโม” เป็นทหารหน่วยรับเฝ้าระวังภัยหน้าหนองน้ำ ทุกวันไม่เคยได้ผจญภัยกับผอง
เพื่อน มันจึงเบื่อหน่ายในหน้าที่ของตนเองมาก จึงมักจะแอบจับลับเป็นประจำ

วันนี้เจ้าแดงโมไม่ได้ออกลาดตระเวนรอบหนองน้ำ เพราะเห็นว่าเหตุการณ์ปกติเช่นทุกวัน
จึงแอบจับลับ โดยไม่เห็นว่าน้ำในหนองน้ำเริ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ จนปริ่มเกือบจะท่วมดินดินอาณาจักร
เพราะเกิดน้ำป่าไหลหลากลงมาจากภูเขาสูง

“เฮ้ย! เจ้าแดงโม ตื่นเร็ว น้ำจะท่วมแล้ว รีบยกกังหันขึ้นเร็ว” เพื่อนทหารมดตัวหนึ่ง
มองเห็นจึงรีบบอก

“ฮือ!... โอ๊ะ!... เกือบแย่ไปแล้วซิ” แดงโมตกใจตื่นรีบทำหน้าที่อย่างแข็งขัน

“นี่! แดงโม เจ้าแอบจับลับอีกแล้วนะ ช่างไม่มีความรับผิดชอบต่อเอาเสียเลย เกือบทำให้
พวกเราเดือดร้อนกันแล้ว ถ้าน้ำท่วมขึ้นถึงอาณาจักรโดยไม่ทันได้ตั้งตัว จะเป็นอย่างไรเจ้าคิดดูสิ”
เพื่อน ๆ ตะแคง

“เจอะ! เจ้าอย่าตกอกตกใจไปหน่อยเลย น้ารำคาญ น้ำก็ไม่ได้ท่วมซะหน่อย ฮึ่ม! หลีกไป”
เพื่อนมดแดงเห็นว่าตกเตือนไป เจ้าแดงโมก็ไม่เชื่อฟัง จึงนำเรื่องไปปรึกษานางพญามด

“จิชะ! เจ้าแดงโม เราต้องสั่งสอนมันให้รู้ว่าการไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนนั้น ไม่เห็น
ส่งผลเสียต่อตัวเองเท่านั้น ยังทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนอีกด้วย”

ใบงานที่ ๑๑

พวกมันจึงไปรายงานนางพญามด นางพญามดคิดจะสั่งสอนเจ้าแตงโมให้รู้สำนึก โดยให้จับเจ้าแตงโมซึ่งกำลังแอบจิบหليبอยู่ โยนลงไปในหนองน้ำทันที

“ช่วยด้วย! พวกเรา น้ำท่วมแล้ว หนีเร็ว ช่วยด้วย! จะจมน้ำตายแล้ว” แตงโมตะเกียกตะกายอยู่ในน้ำร้องตะโกนให้เพื่อนช่วย

“คราวนี้เจ้ารู้แล้วใช่ไหมว่าความเดือดร้อนจากการละทิ้งหน้าที่ของตนเองจะนำมาซึ่งภัยเช่นใด” นางพญามดพูดกับแตงโมหลังจากที่เหล่าทหารมดช่วยมันขึ้นมาจากหนองน้ำแล้ว

“ข้าขอโทษท่านนางพญา ข้าสำนึกผิดแล้ว ต่อไปนี้ข้าจะตั้งใจทำหน้าที่ให้ดีที่สุดครับ” แตงโมกล่าวอย่างสำนึกผิด ตั้งแต่นั้นมา แตงโมก็ไม่เคยจิบหليبในขณะที่เฝ้ายามอีกเลย

ข้อ	คำถาม	แต่งประโยค
๑		.....
		บอกความรู้สึก.....
๒		.....
		บอกความรู้สึก.....
๓		.....
		บอกความรู้สึก.....
๔		.....
		บอกความรู้สึก.....
๕		.....
		บอกความรู้สึก.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

สรุปการทำกิจกรรม และตรวจสอบความถูกต้อง

แนวคำตอบ

ข้อ	คำถาม	แต่งประโยค
๑	ช่วยด้วย !	<u>ช่วยด้วย !</u> พวกเราน้ำท่วมแล้วหนีเร็ว
		บอกความรู้สึก ตกใจ (ขอความช่วยเหลือ)
๒	เชอะ !	<u>เชอะ !</u> เจ้าอย่าตกออกตกใจไปหน่อยเลย
		บอกความรู้สึก ไม่ชอบใจ

แนวคำตอบ

ข้อ	คำอุทาน	แต่งประโยค
๓	เฮ้ย !	<u>เฮ้ย !</u> เจ้าแต่งโมเต็นเร็วน้ำจะท่วมแล้ว
		บอกความรู้สึก ไม่พอใจ (ร้องสั่งให้ทำโดยเร็ว)
๔	ฮือ !	<u>ฮือ !</u> เกือบแย่ไปแล้วซิ
		บอกความรู้สึก ไม่สบายใจ (รู้สึกกังวลใจ)

แนวคำตอบ

ข้อ	คำถาม	แต่่งประโยค
๕	นี่ !	<u>นี่ !</u> แต่่งโม เจ้าแอบงีบหลับอีกแล้วนะ
		บอกความรู้สึก ไม่พอใจ (อารมณ์โมโห)

คำถามสรุปบทเรียน

คำถาม : การเรียนรู้เรื่อง “คำอุทาน”
มีประโยชน์อย่างไรบ้าง

คำตอบ : ทำให้ใช้คำอุทานในการสื่อสารโดย
แสดงความรู้สึกได้ถูกต้องตามความหมาย

บทเรียนครั้งต่อไป

อักษรย่อหน้ารู้

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชา ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

สิ่งที่ต้องเตรียม

- ☑ ใบความรู้ เรื่อง อักษรย่อหน้ารู้
- ☑ ใบงาน เรื่อง การอ่านและเขียนอักษรย่อ
- ☑ บัตรคำอักษรย่อ (ถ้ามี)

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชา ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

